Engineer

gemtext

et tekstformat med én lenke per linje

Hva det er

Gemtext er dokumentformatet til protokollen Gemini: ren UTF-8-tekst der de første tegnene på hver linje avgjør hva linjen er, slik at en klient kan rendre en hel side i én gjennomgang fra topp til bunn. Spesifikasjonen kaller det Gemini-hypertekstformatet, på engelsk «Gemini hypertext format». Servere merker det med medietypen `text/gemini`, og filene slutter etter fast skikk på `.gmi`.

Formatet har seks slags linjer. En linje som begynner med `=>`, er en lenke, laget av en adresse, absolutt eller relativ, og en valgfri etikett etter den. En linje med tre backticks slår forhåndsformatert modus av eller på, og alt som står mellom to slike linjer, vises nøyaktig som det er skrevet, i en font med fast tegnbredde. Ett, to eller tre `#`-tegn gir en overskrift, en stjerne fulgt av et mellomrom gir et listepunkt, og et `>`-tegn gir et sitat. Alle andre linjer er vanlig tekst, og klienten bryter dem til bredden på den skjermen de havner på.

```
# Field notes

A text line is a paragraph, however long it runs. The client wraps it.

=> /archive/ Older notes
=> gemini://example.org/ A capsule elsewhere

* A list item
> A quoted line
```

Spesifikasjonen deler de seks i tre kjernetyper som alle klienter må håndtere (tekst, lenker og bryteren for forhåndsformatering), og tre som en minimal klient har lov til å vise som ren tekst. Mer er det ikke. Fet skrift, kursiv, tabeller,

innebygde bilder, nesting og klikkbare ord midt i en setning står alle utenfor formatet. En parser holder styr på én eneste bit med tilstand: om den befinner seg inne i en forhåndsformatert blokk.

Gemtext sammenlignes oftest med Markdown, som det ligner ved første øyekast. Forskjellen ligger i hva de to er til for. En Markdown-fil er kildetekst, skrevet for å bli konvertert til noe annet. En gemtext-fil er allerede det ferdige dokumentet, og leserens klient er den eneste som rendrer den. Den ene strukturelle vanen sin, lenken på en egen linje, har formatet lånt fra de eldre menyene i Gopher.

Bruk begrepet i en beslutning

Bruk «Hva er gemtext?» i en konkret beslutning. Vi kan knytte begrepet til systemet dere bygger eller kjøper. Et nettsted som er raskt, lett å finne og kan redigeres av dine egne ansatte, uten en regning hver gang en formulering endres.

Se tjenestene våre Ta kontakt →

Undersøk antakelsene bak ordet

Bruk forklaringen og det tilknyttede arbeidet til å formulere spørsmål for prosjektet. Vi kan undersøke antakelsene sammen før et verktøy velges. Utviklet 100 webapplikasjoner med HTML/HTML5 — 100 webapplikasjoner bygd

Utviklet 100 webapplikasjoner med HTML/HTML5 Ta kontakt →

Hvorfor det er viktig

Å velge gemtext er å velge hvem som styrer siden. Forfatteren bestemmer strukturen: hvilke linjer som er overskrifter, hvilke som er lenker, og hvor koden står. Leserens klient bestemmer alt annet, fra skrifttype og linjelengde til farge, luft og om overskriftene blir til en innholdsfortegnelse. Spesifikasjonen sier rett ut at formatet ikke er ment å gi forfattere presis kontroll over presentasjonen. For noen utgivere er det en lettelse, for andre setter det punktum for hele samtalen, og det lønner seg å vite hvilken gruppe dere hører til før dere konverterer en eneste side.

Lettelsen ligger i det som forsvinner. En gemtext-side består av ord og lenker og ingenting annet: stilark, skript, webfonter, varsler om informasjonskapsler og sporingspiksler har ingen plass i den, og det eneste som noen gang må oppdateres, er ordene. Sidene er små og raske å skrive for hånd. Lenker henter aldri noe av seg selv, fordi spesifikasjonen forbyr en klient å åpne en nettverksforbindelse bare for å vise en lenke. En side kan dermed aldri trekke inn et bilde eller en font fra en tredjepart bak ryggen på leseren.

Kostnaden er like konkret. Gemtext når bare folk som bruker en Gemini-klient, og det er et lite publikum ved siden av webens. Inndata ber en kapsel om gjennom en statuskode i protokollen, aldri gjennom noe i selve dokumentet, for skjemafelt har formatet ikke. Og prosaen må klare seg uten innebygde lenker. En setning skrevet for HTML, «se prissiden for detaljer», beholder ordene og mister pekeren, så å skrive god gemtext betyr å skrive setninger som fortsatt gir mening når lenken står på linjen under.

Derfor er det realistiske spørsmålet for de fleste virksomheter gemtext i tillegg til et nettsted, ikke gemtext i stedet for et, produsert fra den samme kilden av det samme bygget. Stilt slik koster gemtext lite å legge til, og formatet fungerer samtidig som en prøve på skrivingen. Hvis en side fortsatt leses klart som en kolonne av tekstlinjer og lenkelinjer, lå strukturen i ordene hele tiden.

Slik ser det ut i praksis

Dette nettstedet publiseres som gemtext ved siden av HTML-en. Siden Engineer i en terminal oppgir kapselens adresse, `gemini://engineer.company/`, sier at hver side på nettstedet også finnes i formatet, og nevner klienter som leser det: Amfora, Lagrange og Bombadillo i en terminal, Castor og Kristall i et vindu. Den gir også begrunnelsen. Én produksjonssetting skriver én mappe som alle inngangsdørene leser, så gemtext-kopien holder seg i takt med HTML-en, og en side som leses godt som gemtext, er en side der strukturen er ekte og ikke malt på.

Hvordan det ble bygd, er beskrevet i gjennomgangen av speilingen av nettstedet til Gemini og Gopher. Gemtext er et utdataformat fra det samme bygget, ikke en separat verktøykjede. Nettstedsgeneratoren fikk egendefinerte medietyper og utdataformater, og hver side, seksjon og taksonomiterm fikk et Gemini-dokument ved siden av HTML-en og Markdown-tvillingen sin: 777 dokumenter på det dokumenterte implementeringstidspunktet, servert av en liten daemon på samme vert. De nye formatene er merket som ikke-alternative representasjoner. En separat sammenligning av bygg målte null endrede HTML-byte da disse formatene ble lagt til; den målte ikke senere redaksjonelle eller visuelle endringer.

Malene bak den kopien viser hva en konvertering til gemtext innebærer. Hver innebygd lenke løftes ut av setningen sin: ordene blir stående der setningen trenger dem, og adressen flyttes ned under teksten som en egen `=>` -linje. Markeringene for fet skrift fjernes, punkter med bindestrek blir til stjerner,

og en kodeblokk mellom tre backticks går gjennom urørt, fordi kodegjerdet i Markdown og bryteren for forhåndsformatering i gemtext er de samme tre tegnene.

Hvor det går galt

Halve linjer som blir stående hver for seg

Prosaen kommer fram i klienten som en ujevn kolonne av korte linjer, brutt midt i setningsleddene. Kilden var hardt brutt ved 80 kolonner, slik Markdown-filer ofte er, og spesifikasjonen forbyr en klient å slå sammen påfølgende korte tekstlinjer til lengre linjer. Skriv hvert avsnitt som én lang linje, eller la konverteringsverktøyet slå sammen myke linjeskift før det skriver filen.

Lenker som fører ut av kapselen

Den første lenken en leser følger, åpner en nettleser. Konverteringsverktøyet skrev hver lenke som en absolutt `https://` -adresse, og en Gemini-klient sender slike adresser videre til et annet program. Skriv navigasjonen som rotrelative stier som `/about/` , som tolkes relativt til kapselens adresse, og behold én bevisst lenke per side til webversjonen.

Kode som klapper sammen til én linje

Et kodeeksempel vises som én lang linje klistret til åpningsgjerdet. Konverteringsverktøyet behandlet blokken som prosa og slo sammen linjene med alt det andre. Del dokumentet opp ved gjerdene før noe annet steg, send hver forhåndsformatert blokk gjennom slik den er skrevet, og la bryterlinjen bære høyst en kort alternativtekst, for eksempel navnet på språket.

Markdown som blir til bokstavelige tegn

Punkter med bindestrek, doble stjerner, understrekede overskrifter, nestede lister og lenker i hakeparenteser dukker opp i klienten nøyaktig slik de ble skrevet. Gemtext kjenner bare igjen en stjerne og et mellomrom som listepunkt og `#` -tegn som overskrift, og formatet har ingen oppmerking inne i linjene. Konverter disse konstruksjonene på vei ut, eller skriv kapselen direkte i gemtext.

Setninger som peker ut i løse luften

Et avsnitt sier «klikk her» eller «som lenket ovenfor», og leseren blir stående uten å vite hvor det skal gå videre. Lenken ble løftet ut av setningen, og ordene som ble igjen, sa aldri hvor de førte. Skriv lenketekster som navngir målet sitt, slik at både setningen og `=>` -linjen gir mening hver for seg.

Les mer

- A quick introduction to gemtext markup — prosjektets egen korte gjennomgang av alle linjetypene, med merknader for den som kan Markdown.
- Gemini hypertext format specification — den normative teksten: linjetyper, parsertilstand, regler for linjebryting, parameteren `lang` og en formell grammatikk.
- Gemini network protocol specification — hvordan en kapsel serverer gemtext: forespørsler, statuskoder og TLS-reglene en klient følger.
- Project Gemini FAQ — begrunnelsen bak designet, blant annet hvorfor lenker står på egne linjer.

Ordliste

Velg ut fra deres faktiske rammer

Beskriv arbeidsflyten, eksisterende grensesnitt og brukerne som trenger endringen. Vi kan definere en testbar leveranse og en overlevering som gjør teamet i stand til å vedlikeholde løsningen.

Se hva det koster Ta kontakt →

Gjør begrepene praktiske

Spør hvordan «Hva er gemtext?» gjelder i organisasjonen deres. Et konkret eksempel fra dagens system er nok til å starte samtalen.

Se tjenestene våre

welcome@engineer.company +45 50 10 61 84 København, Danmark

Ta med deg denne siden

Visittkort

Laget med kjærlighet av D.

CVR 45969703 · Tagensvej 105C, 3. th, 2200 København N

Opphavsrett © 2025 – nå · Engineer ApS · Alle rettigheter forbeholdt.

Skrevet ut fra https://engineer.company/nb/glossary/gemtext/